

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO 2019 METŲ
KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, GARANTINIO FONDO 2019 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2019 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO (TAP-20-1545) (20-10899(2))**

2020-09-21 Nr. NV-2540

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: Pateikti Seimui tvirtinti Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2019 metų ataskaitų rinkinius.

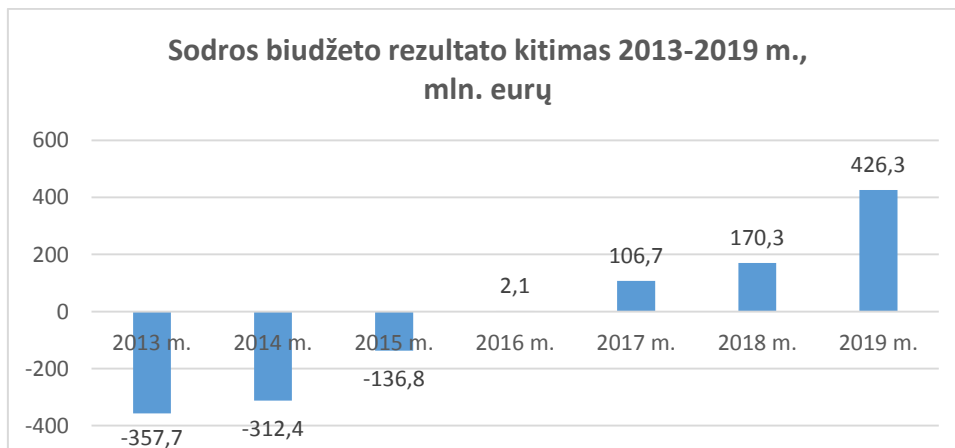
Dabartinė situacija:

- Fondų ataskaitų rinkiniai sudaromi vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir ne vėliau kaip iki spalio 1 d. teikiami Vyriausybei, o iki spalio 10 d. Vyriausybė turi juos pateikti Seimui. Valstybė kontrolė kasmet iki spalio 1 d. atlieka fondų ataskaitų auditą ir parengia išvadą.
- **Valstybinis socialinio draudimo fondas („Sodra“)** skirtas pensijų, ligos, motinystės, nedarbo bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų soc. draudimui.
- Iš **Garantinio fondo** mokamos išmokos bankrutavusių įmonių darbuotojams. Darbdaviai moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o darbdaviui tapus nemokiam, darbuotojui išmokamos jo negautos priskaičiuotos su darbo santykiais susijusios sumos (iki 6 MMA).
- **Ilgalaikio darbo išmokų fondas** įsteigtas kartu su Darbo kodekso įsigaliojimu (nuo 2017 m. liepos 1 d.) ir užtikrina papildomas garantijas dėl sumažėjusių išeitinių išmokų. Darbdaviai (išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką) moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o atleidimo „darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės“ atveju darbuotojams turintiems didesnę nei 5 m. stažą, mokamos papildomos ilgalaikio darbo išmokos (1, 2 ar 3 mėn. atlyginimų dydžio priklausomai nuo stažo).

Esmė:

„SODROS“ ATASKAITA

- „Sodros“ biudžeto metų rezultatas yra teigiamas – pajamos 426,3 mln. Eur viršijo išlaidas.

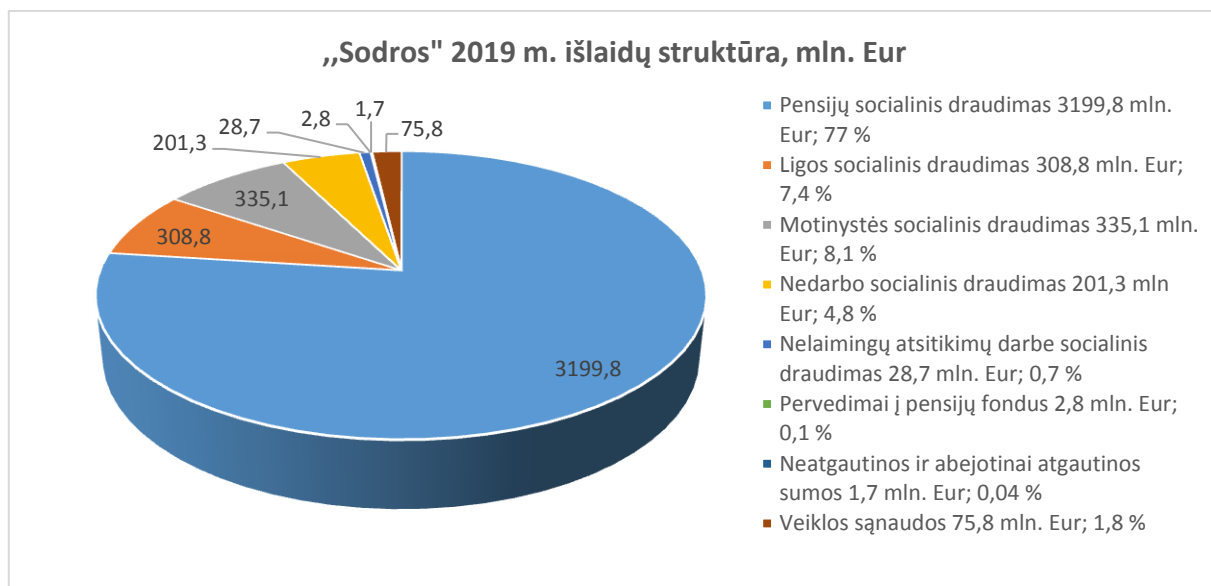


PAJAMOS

- „Sodros“ biudžeto **pajamos** 2019 m. buvo **4 580,3 mln. Eur**, 7,7 proc. (327,8 mln. Eur) didesnės negu 2018 m. Pajamos sudarė **9,5 proc. BVP** (2018 m. – 9,4 proc.).
- **Didžiausią** pajamų dalį – **2 612,9 mln. Eur**, arba **57 proc. sudarė draudėjų ir apdraustųjų įmokos**, kurios palyginus su 2018 m. dėl nuo 2019-01-01 įvykusios mokesčių ir tarifų pertvarkos, sumažėjo 1402,4 mln. Eur arba 34,9 proc. Draudėjų ir apdraustųjų įmokos dėl to, kad buvo pritaikytos įmokų lubos (120 VDU - 136 344 Eur) mažesnės 9,9 mln. Eur.
- **Savarankiškai dirbančių asmenų įmokų priskaičiuota 85,1 mln. Eur**, t.y. 4 proc. mažiau nei praėjusiais metais.
- **Iš valstybės biudžeto skirta 1 760,4 mln. Eur** pagrindinei pensijos daliai kompensuoti.

IŠLAIDOS

- **Išlaidos** 2019 m. buvo **4 154,1 mln. Eur**, 1,8 proc. (71,9 mln. Eur) didesnės negu 2018 m.
- Fondo biudžeto **išlaidos sudarė 8,6 proc. BVP** (pensijų išlaidos – 6,6 proc. BVP).



- **Didžiausią išlaidų dalį, 77 proc. arba 3 199,8 mln. Eur** (2018 m. – 2962,3 mln. Eur), **sudarė pensijos**. Jas kas mėnesį vidutiniškai gavo apie 1 036,4 tūkst. asmenų (607,1 tūkst. senatvės pensijų gavėjų, 174,2 tūkst. netekto darbingumo pensijų gavėjų, 244,6 tūkst. našlių ir našlaičių pensijų gavėjų). Vidutinė senatvės pensija, turint būtinąją stažą, 2019 m. gruodžio mėn. buvo 364,97 Eur ir palyginus su 2018 m. padidėjo 8,1 proc.
- **Ligos išmokoms** išleista **308,8 mln. Eur** (7,4 proc. visų išlaidų), t.y. 3,1 mln. Eur daugiau nei 2018 m. Vienam apdraustajam teko 7,7 apmokėtų ligos dienų (2018 m. – 8 dienos).
- **Motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms** išleista **335,1 mln. Eur** (8,1 proc. visų išlaidų). Tai 5,5 proc. arba 17,4 mln. Eur daugiau nei 2018 m. Įmokos tarifas nepadengė šioms išmokoms mokėti reikiamos sumos, todėl 2019 m. buvo išleista 24,1 mln. Eur daugiau, nei surinkta įmokų. Motinystės išmokas gavo 21,4 tūkst. motinų (77,2 mln. Eur), tėvystės – 15,8 tūkst. tėvų (16,7 mln. Eur), vaiko priežiūros – 23,3 tūkst. asmenų (241,2 mln. Eur).

- **Nedarbo draudimo išmokoms** išleista **201,3 mln. Eur** (4,8 proc. visų išlaidų). Tai 7 mln. Eur daugiau nei 2018 m. Vidutinė nedarbo išmoka buvo 326,3 Eur (2018 m. – 239,2 Eur), ją gavo 60 tūkst. asmenų (2018 m. – 57,9 tūkst. asmenų).
- **Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimo išlaidos** buvo **28,7 mln. Eur** (0,7 proc. visų išlaidų). Šiai draudimo rūšiai panaudota 2,5 mln. Eur arba 9,5 proc. daugiau nei 2018 m. ir buvo išleista 7,9 mln. Eur daugiau nei surinkta įmokų.
- **Į pensijų fondus** perversta **2,8 mln. Eur** (0,1 proc. visų išlaidų).
- **Fondo veiklos sąnaudos** sudarė **75,8 mln. Eur** (1,8 proc. visų išlaidų) ir buvo 1,2 mln. Eur arba 1,6 proc. didesnės nei 2018 m. Administravimo įstaigų sąnaudų priskaičiuota 70 mln. Eur. Iš jų 54 mln. Eur (2018 m. – 38,3 mln. Eur) sudarė darbo užmokestis.
- **Į Rezervo fondą** pervesta **195,04 mln. Eur**.

GARANTINIO FONDO ATASKAITA

Pajamos – 24,3 mln. Eur (2018 m. – 21,7 mln. Eur). Iš jų:

- 23,5 mln. Eur – darbdavių įmokos;
- 560,9 tūkst. Eur – lėšos, gautos iš darbdavių fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti (t.y. išieškotos darbdavių skolos);
- 238,6 tūkst. Eur – kitos teisėtai gautos lėšos.

Išlaidos – 8,3 mln. Eur (2018 m. – 8,94 mln. Eur). Iš jų:

- 8 mln. Eur – išmokos darbuotojams;
- 44,1 tūkst. Eur – apmokėjimas už paraiškų parengimą ir banko operacijas;
- 222,8 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 34,2 tūkst. Eur – laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2019 m. pabaigoje – 75,6 mln. Eur, iš jų 75,1 mln. Eur yra investuota į terminuotus indėlius.

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO ATASKAITA

Gauta 30,4 mln. Eur darbdavių įmokų (2018 m. – 52,3 mln. Eur).

Išlaidos sudarė 10,2 mln. Eur (2018 m. – 6,86 mln. Eur), iš jų:

- 9,9 mln. Eur – išmokos darbuotojams;
- 163,9 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 31,5 tūkst. Eur – laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2019 m. pabaigoje – 81,07 mln. Eur, iš jų 77,8 mln. Eur investuota į terminuotus indėlius.

Derinimas: Suderinta be pastabų su Finansų ministerija. Ataskaitų rinkiniams pritarė „Sodros“ taryba.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir, gavus Valstybės kontrolės audito išvadą dėl fondų ataskaitų rinkinių (turėtų pateikti iki 2020-10-01), teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.